

Peníze z emisních povolenek půjdou výhradně do modernizace ekonomiky, adaptačních opatření i na pomoc domácnostem

24.4.2024 - Veronika Krejčí | Ministerstvo životního prostředí ČR

Výnosy z aukcí emisních povolenek budou nově využívány ze 100 % na vybraná klimatická opatření, která pomohou průmyslu nebo teplárnám modernizovat, snížit emise skleníkových plynů a závislost na fosilních palivech.

Prostředky bude možné použít na podporu nových obnovitelných zdrojů energie, adaptační opatření, podporu a kompenzace pro energeticky náročný průmysl i zranitelné domácnosti. Česká republika bude výnosy z aukcí využívat prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR a rozpočtové kapitoly Ministerstva životního prostředí, částečně také skrze Ministerstvo průmyslu a obchodu i státního rozpočtu. Vláda dnes schválila návrh novely zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů.

„Významně měníme pravidla pro využití výnosů z aukcí emisních povolenek, které budeme jednoznačně využívat na investice do moderní energetiky a průmyslu, na snižování našeho příspěvku ke změně klimatu, na adaptace jako je například zalesňování a také na zmírnění sociálních dopadů pro domácnosti. Peníze dále půjdou například do modernizace tepláren a rozvodů tepla, na nové obnovitelné zdroje v energetice, na snižování emisí skleníkových plynů v průmyslu nebo na modernizaci dopravy. Zaměříme se na zlepšení energetické účinnosti v podnikání i u budov, protože úspory v soukromých i veřejných budovách jsou pro nás zásadní. Právě sem spadá i evropsky oceňovaný program Nová zelená úsporám. Výnosy z emisních povolenek půjdou do Státního fondu životního prostředí od roku 2026, částečně také půjdou Ministerstvu průmyslu a obchodu a v příštím roce zůstanou ve státním rozpočtu,“ vypočítává ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

Novela zákona, kterou připravilo Ministerstvo životního prostředí, zřizuje nový Výbor pro využití peněžních prostředků z dražeb povolenek a Modernizačního fondu. Ten bude doporučovat základní koncepční, strategické a implementační dokumenty související s využitím peněžních prostředků. Schvalovat bude také alokaci prostředků a text jednotlivých výzev pro předkládání projektů z Modernizačního fondu, které jsou financované z tzv. národních povolenek. Využití výnosů z povolenek bude potvrzovat vládní Rada.

Díky tomuto výboru se do rozhodování zapojí ministerstva, kterých se dekarbonizace a klimatická opatření nejvíce týkají. Vedle MŽP a Státního fondu životního prostředí ČR budou spolupracovat i zástupci z Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva dopravy, Ministerstva financí, Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva zemědělství a Ministerstva práce a sociálních věcí. Vláda bude také každoročně schvalovat plán využití finančních prostředků, zrychlení administrativy vládě umožní nově vzniklá Rada pro využití výnosů. Do roku 2030 dosáhnou prostředky jenom z dražeb povolenek cca 250 mld. Kč, v závislosti na ceně povolenek. V Modernizačním fondu je v období 2021-2030 k dispozici cca 350 mld. Kč.

„Zároveň je potřeba alokaci prostředků do jednotlivých oblastí provázat s naplňováním cílů ČR v oblasti energetiky a klimatu do roku 2030 a zohlednit i dlouhodobý cíl dosažení klimatické neutrality

do roku 2050. Cílem je, aby veškeré výnosy byly efektivně využité a pomohly modernizaci české ekonomiky, včetně předcházení negativních sociálních dopadů odchodu od fosilních paliv, a také na přizpůsobení se negativním dopadům změny klimatu,” dodává ministr Hladík s tím, že obnovitelné zdroje jsou výrazně levnější než fosilní, proto musíme modernizovat a postupnými kroky bezpečně odcházet od uhlí. Česko platí za fosilní paliva miliardu korun denně, z toho polovina odchází do třetích zemí, často politicky nestabilních nebo vyloženě nepřátelských.

Finance získané z aukcí emisních povolenek bude možné využít na snížení emisí skleníkových plynů, rozvoj obnovitelných zdrojů energie, kompenzace pro průmysl ohrožený únikem uhlíku a na finanční podporu domácností s nižšími a středními příjmy. Dále také na podporu lesů a zachytávání oxidu uhličitého v lesních porostech a půdě, ochranu a obnovu rašelinišť a dalších ekosystémů. Investovat bude možné i do bezpečného zachytávání a ukládání oxidu uhličitého do geologických struktur, snižování emisí skleníkových plynů v dopravě, včetně rozvoje osobní a nákladní železniční dopravy a bezemisní hromadné dopravy. Prostředky z prodeje povolenek budou také využívány na financování výzkumu a vývoje v oblasti energetické účinnosti a čistých technologií, financování opatření v oblasti klimatu ve zranitelných třetích zemích nebo například na rozvoj vzdělávání a podporu pracovních sil pro klimaticky neutrální hospodářství.

https://www.mzp.cz/cz/news_20240423_Penize-z-emisnich-povolenek-pujdou-vyhradne-do-modernizace-ekonomiky-adaptacnich-opatreni-i-na-pomoc-domacnostem